

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ СТАНУ ПСИХО-ЕМОЦІЙНОЇ СФЕРИ У ХВОРИХ З
ГІДРОЦЕФАЛІЄЮ ПРИ ХРОНІЧНІЙ ІШЕМІЇ МОЗКУ

Шкробот С.І., Насалик Р.Б.

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського
МОЗ України»

Серед дорослого населення світу швидкими темпами зростає поширеність судинних та нейродегенеративних захворювань, які призводять не лише до порушення когнітивних та рухових функцій, а також до розвитку депресії (Міщенко Т.С., 2016, Huang C.Q. et al., 2011; Winter Y. Et al., 2011). За даними сучасних досліджень, наявність депресивних симптомів майже вдвічі підвищує ризик розвитку КП у людей похилого віку (Barnes D.E. et al., 2006; Geda Y.E. et al., 2006), саме тому депресивні розлади (ДР) можуть вважатися важливим клінічним предиктором розвитку КП та функціональних порушень у майбутньому (Rosenberg P.V. et al., 2010). Оскільки депресія часто супроводжується та маскується супутніми руховими та КП її діагностика викликає затруднення (Rickards H., 2005). За даними деяких науковців, може бути виявленою у 2/3 пацієнтів з хронічною ішемією мозку (ХІМ) (Захаров В.В., 2009). Не виключено, що гідроцефалія (ГЦ) може впливати на перебіг ХІМ та погіршувати стан психо-емоційної сфери та якості життя (ЯЖ) у хворих.

Мета – вивчення стану психо-емоційної сфери та рівня ЯЖ пацієнтів з ГЦ при ХІМ.

Матеріали дослідження. Нами було обстежено 100 хворих з ХІМ (чоловіків – 61 (61%), жінок – 39 (39%)). Середній вік хворих склав (65,4±9,4) роки. Фоновим захворюванням у 88 (88%) пацієнтів була ГХ, симптоматична АГ – у 12 (12%), церебральний атеросклероз у 67 (67%), ЦД у 15 (15%). ХІМ I ст. була встановлена у 21 (21%), ХІМ II ст. – у 66 (66%), ХІМ III ст. – у 13 (13%) хворих. ГЦ при ХІМ діагностували згідно критеріїв, розроблених Верещагіним Н.В.

Легкий ступінь ГЦ мав місце у 22 (26,2%), помірний – у 44 (52,4%), важкий - у 18 (21,4%) пацієнтів.

Усі хворі були розподілені на 2 групи. До 1 групи увійшло 84 хворих з ХІМ, що супроводжувалася ГЦ. Серед них було 53 чоловіків (63,1%) та 31 жінок (36,9%), віком від 51 до 76 років, середній вік яких склав $(61,04 \pm 8,72)$ р.

2 групу (групу порівняння) склали 16 пацієнтів без проявів ГЦ, серед них було 11 жінок (68,75%) та 5 чоловіків (31,25%), віком від 47 до 76 років, середній вік яких склав $(62,56 \pm 9,49)$ р.

Методами дослідження були: загально-клінічне, клініко-неврологічне, інструментальне (комп'ютерна томографія, МРТ головного мозку, ультразвукова доплерографія) та нейропсихологічне (шкала депресії Бека, Опитувальник SF-36). Статистичний аналіз проводився на персональному комп'ютері з використанням програми Statistica v 6.1.

Результати. В групі 1 прояви депресії були відсутніми у 17 хворих (20,24%), легкі фіксувалися у 18 (21,43%), помірні – у 28 (33,33%), виражені – у 18 (21,43%), важкі – у 3 пацієнта (3,57%). Загальний середній бал в цій групі становив $(18,1 \pm 6,66)$ бали, що відповідає рівню депресивних розладів помірної вираженості, при чому у пацієнтів з легкою ВГЦ він склав $(11,6 \pm 5,65)$, з помірною - $(15,4 \pm 6,66)$, з вираженою - $(23,3 \pm 5,65)$ бали.

У групі 2 (без ВГЦ) показники, що відповідають нормі, були зафіксовані у 8 (50,0%), легкій депресії – у 4 (25,0%), помірній та вираженій – у 2 хворих (по 12,5%). Середній бал - $(12,6 \pm 6,86)$ бали, що відповідає рівню субдепресії.

У рубриках опитувальника SF-36 встановлені низькі результати у всіх хворих на ХІМ. У групі 1 середній показник ЯЖ був достовірно ($p < 0,05$) нижчим, ніж у групі 2 і склав $(33,17 \pm 11,32)$ і $(42,38 \pm 10,59)$ відповідно; при чому нижчими були усі показники ЯЖ, за винятком «рольового функціонування, обумовленого фізичним станом», що є складовою фізичного компоненту здоров'я.

Був виявлений достовірний зворотній кореляційний зв'язок між середнім балом за шкалою Бека та рівнем ЯЖ у групі 1 ($r = -0,67$) та у групі 2 ($r = -0,43$)

Висновки: 1. Вираженість депресивних розладів у пацієнтів з ХІМ залежить від наявності і ступеня вираженості ГЦ. 2. Рівень ЯЖ був низьким у хворих на ХІМ з ГЦ та у хворих на ХІМ без ГЦ. 3. ГЦ та депресія погіршують стан ЯЖ у хворих на ХІМ ($p < 0,05$).